

Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu
*Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport*

Werkwijze COVID-19-vaccinatie in het kader van fijnmazig vaccineren (op vrijwillige basis vaccineren)

Deze beschrijving is opgesteld door het RIVM in samenwerking met de NHG, LHV, SNPG en GGD GHOR.

24 oktober 2022

Inhoudsopgave

- 1 Inleiding — 3**
  - 1.1 Wijzigingen ten opzichte van versie 8-04-2022 — 3
- 2 Stappenplan op vrijwillige basis vaccineren 3**
- 3 Bewaren en vervoeren van opgetrokken spuit(en) en flacons Comirnaty (BioNTech/Pfizer) — 4**
- 4 Het vaccineren — 6**
- 5 Registratie — 7**
- 6 Declaratie — 8**

Dit is een uitgave van:
**Rijksinstituut voor Volksgezondheid
en Milieu**
Postbus 1 | 3720 BA Bilthoven
Nederland
www.rivm.nl

1 Inleiding

Een aantal huisartsen wil graag op vrijwillige basis een bijdrage leveren aan de COVID-19-vaccinatie. De huisarts kan helpen met fijnmazig vaccineren: Patiënten op een laagdrempelige wijze een vaccinatie aanbieden. Dit kan een basisvaccinatie (eerste en/of tweede vaccinatie) of een herhaalprik tegen corona betreffen.

In deze werkwijze informeren wij u over deze routes.

Een bijdrage leveren aan de hand van fijnmazig vaccineren is aanvullend aan de bijdrage die aan de huisartsen wordt gevraagd voor het vaccineren aan huis van niet-mobiele thuiswonende patiënten die in aanmerking komen voor de herhaalprik tegen corona. Voor meer informatie zie: [Werkwijze herhaalprik tegen corona voor niet-mobiele thuiswonende patiënten | RIVM](#).

1.1 Wijzigingen ten opzichte van versie 8-04-2022

- Boostervaccinatie is vervangen door herhaalprik tegen corona.
- Bewaar- en transportcondities van de basisvaccinatie (eerste of tweede vaccinatie) toegevoegd.

2 Stappenplan op vrijwillige basis vaccineren

Als u zelf patiënten een vaccinatie wilt geven, dan vragen wij u contact op te nemen met de GGD bij u in de buurt.

U doorloopt de volgende stappen:

1. U spreekt een datum af met uw patiënt voor de vaccinatie en voert alvast de controle op contra-indicaties uit. Ook legt u de toestemming van de patiënt voor het ontvangen van de vaccinatie, en de toestemming voor het doorgeven van de gegevens aan het RIVM, vast in het medische dossier van de patiënt. De toestemming mag u mondeling opvragen.
2. Nadat u een datum heeft ingepland voor uw niet-mobiele patiënten, kunt u zich melden bij uw GGD-contactpersoon (e-mailadres / online bestelformulier) van uw regio waar uw huisartsenpraktijk onder valt, voor het ophalen van opgetrokken spuit(en). Indien u niet in het bezit bent van de contactgegevens van een GGD-contactpersoon in uw regio voor het ophalen van opgetrokken spuit(en) kunt u deze opvragen via vaccinatiehulp@GGDGHOR.nl. Vervolgens kunt u met de GGD een afspraak maken voor het ophalen van de spuit(en);
3. U spreekt af hoeveel spuit(en), waar, wanneer en hoe laat worden opgehaald. **Let op:**
  1. Zorg dat bij u bekend is hoeveel vaccinaties u op wilt halen voor het zetten van een basisprik en hoeveel voor het zetten van een herhaalprik.
  2. U dient zelf contact op te nemen met de GGD-contactpersoon. Echter, u hoeft de opgetrokken spuit niet zelf op te halen. Dit mag ook een andere zorgprofessional zijn. Dit dient wel vooraf besproken te zijn met de GGD-contactpersoon en de collega dient zich te kunnen identificeren op locatie;;

4. Op het afgesproken moment kunt u zich melden bij de entree van de afgesproken locatie. Daar kunt u vragen naar de GGD-medewerker, zoals u heeft afgesproken van tevoren;
5. Voor het ophalen van de spuit(en) heeft u een overdrachtsformulier nodig. Deze ligt klaar bij de GGD. Deze hoeft u dus niet zelf mee te nemen. Het overdrachtsformulier zal door de medewerker van de GGD en uzelf of een collega worden ingevuld, voordat u de opgetrokken spuit(en) meekrijgt. Het formulier blijft ingevuld bij de GGD-medewerker achter. Zorg ervoor dat u een kopie meekrijgt of een foto maakt van het formulier. Dit is voor uw eigen administratie en kan gevraagd worden bij het indienen van uw declaratie.
6. Wanneer de GGD-medewerker en u beiden het formulier hebben ondertekend, ontvangt u de spuit(en);
7. U bent zelf verantwoordelijk voor het veilig vervoeren van de opgetrokken spuit(en). Voor meer informatie verwijzen wij u naar [Goed-vaccinbeheer.pdf \(rivm.nl\)](#) Hoofdstuk 4 van deze werkwijze bevat ook meer informatie;
8. Voordat u de vaccinatie toedient neemt u bij de patiënt de gezondheidsverklaring af: [Gezondheidsverklaring: vragenlijst over gezondheid bij herhaalprik tegen corona | RIVM](#)
9. Nu kunt u het vaccin toedienen. Voor alle informatie over de handelingen om het vaccin toe te dienen kunt u de [Uitvoeringsrichtlijn](#) en de [NHG-Praktijkhandleiding](#) raadplegen;
10. U registreert de vaccinatie. Bekijk voor meer informatie paragraaf 5 'Registratie'.

3 Bewaren en vervoeren van opgetrokken spuit(en) en flacons Comirnaty (BioNTech/Pfizer)

Comirnaty (Pfizer/BioNTech) met paarse dop voor de basisserie

Voor prikken in de basisserie wordt het monovalente vaccin gebruikt: [Comirnaty \(Pfizer/BioNTech\) met paarse dop](#). De bewaar- en vervoerscondities van het Pfizer-vaccin staan beschreven in de LCI-uitvoeringsrichtlijn COVID-19-vaccinatie [Uitvoeringsrichtlijn](#) en de [NHG-Praktijkhandleiding COVID-19 vaccinatie](#).

Opgetrokken spuit(en):

Nadat door de GGD de verdunningsvloeistof toegevoegd is aan de flacon met Comirnaty (BioNTech/Pfizer) met paarse dop, dient het opgetrokken vaccin binnen maximaal 6 uur toegediend te worden. Het opgetrokken vaccin dient vervoerd en bewaard te worden, bij voorkeur tussen de 2 en 8 graden. Het opgetrokken vaccin is bewegingsgevoelig, het is daarom van groot belang dat dit zo stabiel mogelijk vervoerd wordt, zonder bewegings-ruimte in de koelbox.

Flacons:

Het Comirnaty-concentraat wordt geleverd in een multidoses glazen vaccinflacon van 2 ml groot voor het gereedmaken van zes (max. zeven) doses vaccin. Eén vaccinflacon Comirnaty (Pfizer/BioNTech) met paarse dop bevat 0,45 ml bevroren vaccin. Aan de vaccinflacon moet 1,8 ml **oplosvloeistof (0,9% natriumchloride) toegevoegd worden**. De oplosvloeistof (niet van Pfizer/BioNTech) wordt separaat geleverd in een ampul. Na toevoeging van de oplosvloeistof bevat de

vaccinflacon 2,25 ml opgelost vaccin. Hier kunnen volgens de bijsluiter zes doses van 0,3 ml uitgehaald worden.

Temperatuur, houdbaarheid en expiratedatum voor een prik in de basisserie:

Houdbaarheid			
COMIRNATY (Pfizer/BioNTech) (paarse dop)	<2°C	2-8°C	8-30°C
 Vaccinflacon onaangebroken	Cold chain-incident: zie **	Tot de "te gebruiken datum en tijd" (staat vermeld op tray/ omgepakt doosje) (maximaal 1 maand = 31 dagen na verwijdering uit de vriezer)	2 uur (z.s.m. na verwijdering uit de koelkast het vaccin oplossen)
 Opgelost vaccin in vaccinflacon	Cold chain-incident: zie **	6 uur na moment toevoegen oplosvloeistof	6 uur na moment toevoegen oplosvloeistof
 Vaccin opgetrokken in spuit	Cold chain-incident: zie **	Zo spoedig mogelijk gebruiken (uiterlijk binnen 6 uur)	Zo spoedig mogelijk gebruiken (uiterlijk binnen 6 uur na het oplossen van het vaccin)

Tabel 5.2a Houdbaarheid Comirnaty-concentraat (Pfizer/BioNTech) (paarse dop).

Transport*			
COMIRNATY (Pfizer/BioNTech) (paarse dop)	<2°C	2-8°C	8-30°C
 Auto, fiets of lopend	Cold chain-incident: zie **	40 uur	Cold chain-incident: zie **
 Alleen toegestaan voor onaangebroken vaccinflacons			
 Auto, fiets of lopend	Cold chain-incident: zie **	Zo kort mogelijk, maximaal 6 uur na moment toevoegen oplosvloeistof	Zo kort mogelijk, maximaal 6 uur na moment toevoegen oplosvloeistof
 Opgelost vaccin in vaccinflacon (ook na onttrekking 1 of meerdere doses) (vervoeren zonder optreknaald) of vaccin opgetrokken in spuit			

Tabel 5.2b Transport Comirnaty-concentraat (Pfizer/BioNTech) (paarse dop).

U bent na ontvangst van de vaccins verantwoordelijk voor het veilig vervoeren van het opgetrokken vaccin. Een koelbox met een temperatuurlogger heeft de voorkeur om de kwaliteit te kunnen borgen van het vaccin. Wanneer u geen logger heeft en uw lokale GGD heeft er ook geen, dan mag u ook een thermometer gebruiken. Wanneer deze ook niet voorhanden is, dan mag u werken volgens het 'comply-or-explain'-principe. Hierbij moet u kunnen aantonen dat de koude keten gewaarborgd is gebleven.

Bij twijfel over koude-keten of andere incidenten handelt u alsof er sprake is van een incident. Neem dan contact op met LCC Support: 088-678 8900, beloptie 1. Bij vragen over vaccinbeheer, bewaarcondities, vaccinragen of andere vragen kunt u ook contact opnemen met LCC Support.

De IGJ houdt toezicht op het hele vaccinatietraject, inclusief het bewaren en vervoeren van vaccins.

Comirnaty Original/Omicron (BioNTech/Pfizer) vaccin met grijze dop voor de herhaalprik

Het is mogelijk dat u naast het geven van de basisserie ook patiënten heeft die al in aanmerking komen voor een herhaalprik.

Voor herhaalprikken tegen corona wordt het bivalente vaccin gebruikt: [Comirnaty Original/Omicron \(Pfizer/BioNTech\) met grijze dop](#). Als u hier een opgetrokken spuit / flacon van krijgt is het van belang dat u goed kijkt naar de bewaar- en klaarmaakinstructies in de LCI richtlijn. Deze verschillen namelijk op enkele punten van de instructies voor het monovalente vaccin: [Comirnaty \(BioNTech/Pfizer\) met paarse dop](#).

Voor een beschrijving van de productkenmerken waaronder houdbaarheid en transport kunt u kijken in [de tabel van de LCI-richtlijn](#), Daarnaast kunt u dit nalezen in de [Werkwijze herhaalprik tegen corona voor niet-mobiele thuiswonende patiënten | RIVM](#).

Let op: Het opgetrokken monovalente vaccin voor de basisserie (paarse dop) dient binnen maximaal 6 uur toegediend te worden. Het opgetrokken bivalente vaccin (grijze dop) voor de herhaalprik dient binnen maximaal 8 uur toegediend te worden. Om verwarring te voorkomen indien u opgetrokken spuiten voor zowel de basisserie als de herhaalprik ophaalt, is het beter om maximaal 6 uur aan te houden.

4 Het vaccineren

Behalve het toedienen van het vaccin zijn er extra handelingen nodig bij COVID-19-vaccinatie in vergelijking met de griep- en pneumokokkenvaccinatie. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om:

- Het vóór de vaccinatie in kaart brengen van eventuele contra-indicaties.
- Het vragen van toestemming aan de patiënt voor het doorsturen van vaccinatiegegevens aan het landelijke registratiesysteem.

Het leveren van extra nazorg: álle gevaccineerde personen dienen na vaccinatietoediening minimaal 15 minuten geobserveerd te worden in aanwezigheid van een bevoegde en bekwame professional. De EMA heeft 15 minuten observatieperiode in de productinformatie opgenomen. Zie voor meer informatie de [LCI-richtlijn](#) en de [NHG Praktijkhandleiding](#).

Het interval tussen de eerste en tweede prik van de basisserie bedraagt 3 weken. De herhaalprik tegen corona kan 3 maanden na afronding van de volledige basisvaccinatie of 3 maanden na een bevestigde COVID-19-besmetting worden gegeven, indien deze plaatsvond na de volledige basisvaccinatie.

Kijk voor alle handelingen bij de COVID-19-vaccinatie in de [LCI-richtlijn](#). Tevens is een [e-learning](#) voor uitvoerders beschikbaar.

Toestemming minderjarigen

In de praktijk van het vaccineren van kinderen en jongeren komt het op het volgende neer, zoals dat ook binnen het Rijksvaccinatieprogramma gebruikelijk is:

- Jongeren vanaf 12 tot en met 15 jaar hebben volgens de wet bij medische behandelingen of onderzoeken een belangrijke eigen stem. Bij verschil van mening tussen kind en ouders is de mening van het kind doorslaggevend als duidelijk is dat het kind goed weet waarover het gaat. Dit betekent dat als een jongere op de vaccinatielocatie verschijnt er in principe toestemming is voor vaccineren.
- Jongeren vanaf 16 jaar en ouder worden door de WGBO op één lijn gesteld met volwassenen.

Als een kind niet in staat kan worden geacht om zelfstandig een redelijke belangenafweging te maken over een vaccinatie, dan is dit kind ter zake van deze medische behandeling wilsonbekwaam. In dat geval is voor de medische behandeling de toestemming van de gezagsdrager(s) nodig. Dit geldt voor alle kinderen van 12 jaar of ouder, dus ook voor 16- en 17-jarigen.

COVID-19 vaccinatie en bijwerkingen

In een aanzienlijk deel van de toedieningen kunnen, zoals ook aangegeven in de bijsluiters, [bijwerkingen](#) optreden als koorts, hoofdpijn en moeheid. Maar ook spierpijn, pijnlijke gewrichten, rillingen, misselijkheid en braken kunnen optreden na COVID-19-vaccinatie. Deze reacties op de (booster)vaccinatie zijn onschuldig en het gevolg van het aanjagen van het afweersysteem. De klachten gaan spontaan weer binnen 2 dagen over. Bijwerkingen dienen gemeld te worden bij het Bijwerkingencentrum Lareb. Zij monitoren voortdurend.

5 Registratie

Vaccinatie van patiënten registreert u uiterlijk 24 uur na toediening in uw HIS. Het is noodzakelijk dat u daarbij per patiënt het batchnummer van het gebruikte vaccin registreert. Afhankelijk van de (on)mogelijkheden van uw HIS zijn er twee verschillende werkwijzen.

COVID19-module HIS

Indien ondersteund door uw HIS, gebruikt u, de COVID19-module van uw HIS. Bij toestemming van de patiënt, worden de gegevens automatisch doorgegeven aan het landelijke registratiesysteem van het RIVM.

HIS in combinatie met BRBA

Bij het registreren van een vaccinatie in uw HIS, kan blijken dat u deze niet kunt registreren. In dat geval dient u de vaccinatie in uw HIS te registreren als voorgeschreven medicatie. Uw HIS zal in dit geval de vaccinatie niet doorgeven aan het RIVM. Daarom dient u de gegevens van de herhaalprik via www.brba.nl door te geven aan het RIVM. Meer informatie over BRBA vindt u op <https://docs.brba.eu/handleidingen/>.

Raadpleeg bij twijfel over de te volgen werkwijze uw HIS leverancier.

Vaccinatiebewijs

Indien de patiënt geen toestemming geeft voor het delen van de vaccinatiegegevens met het RIVM, is de huisarts de enige die via HKVI een vaccinatiebewijs (QR code) kan verstrekken. Een HKVI registratie dient alleen gebruikt te worden voor vaccinaties gezet door de eigen huisartspraktijk. Meer informatie over HKVI kunt u [hier](#) vinden.

6 Declaratie

De vergoeding voor kleinschalig vaccineren op de praktijk bedraagt €21 per gezette vaccinatie. U kunt dit declareren bij de SNPG.